

Asemanseutujen rooli monipaikkaisen asumisen ja työn mahdollistajana

Simo Syrman

Projektiasiantuntija, MAL-verkoston koordinaatio

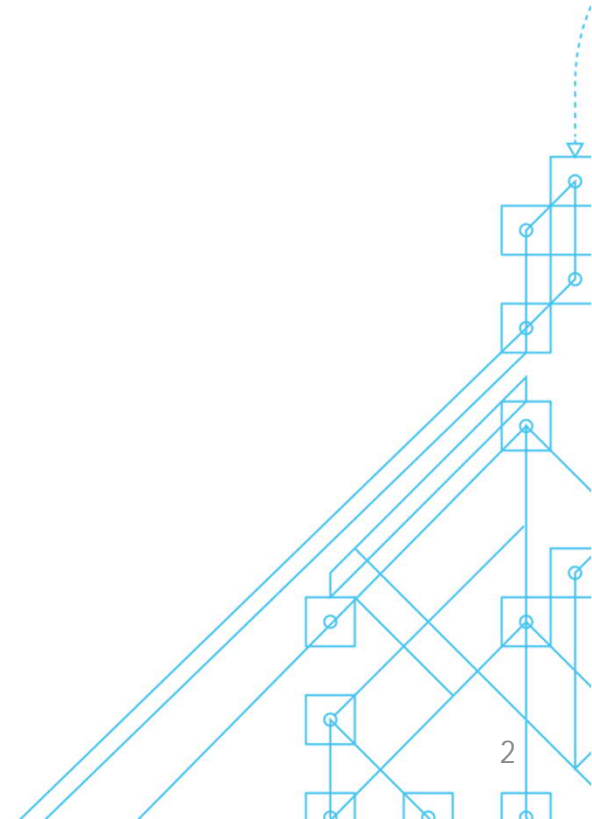
Kestävä monipaikkainen asuminen ja työ

asuminen

Monipaikkainen

työ

Kestävä monipaikkainen asuminen ja työ

Sujuvat matkaketjut

Asunnot
Hotellit, huoneistohotellit
Päivittäistavarakauppa
Erikoisliikkeet, muut kaupalliset palvelut
Julkiset palvelut
Työpaikat
Etätyötilat
Työskentelyn mahdollistavat tilat, esim. kahvilat
Ravintolat
Kioskit

Kestävä monipaikkainen asuminen ja työ

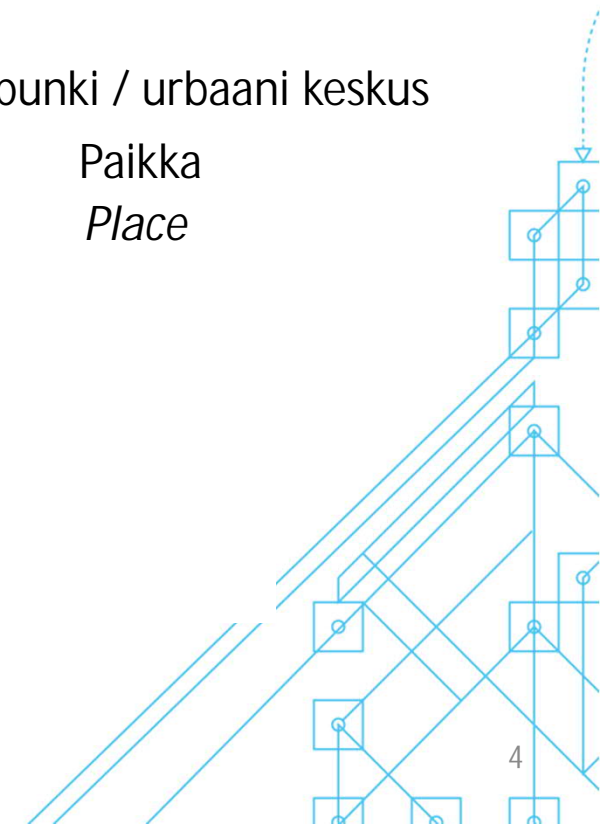
Sujuvat matkaketjut
Solmu
Node

ASEMANSEUTU

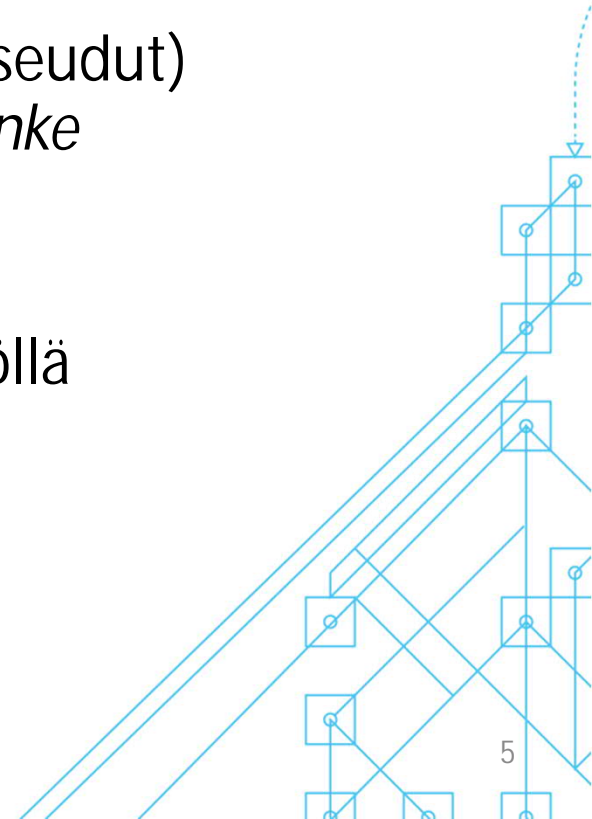

Kaupunki / urbaani keskus
Paikka
Place

Aiempi asemanseututyö

- MAL-verkoston piirissä on tehty asemanseutujen kehittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa jo vuodesta 2013 eri tasoilla ja tavoin
- Asemanseutuja on tarkasteltu mm. ELIAS- ja SMART-MR -hankkeissa
- Edellinen verkoston ja yhteistyökumppaneiden (Traficom, YM, HSY, seudut) yhteinen ponnistus oli *Kestävän asemayhteistyön toimintamalli* -hanke vuonna 2020
- Kaupunkiseuduille elinvoimaa –teemaverkoston yhtenä neljästä osahankkeesta on Asemanseutujen kehittäminen elinkeinoyhteistyöllä
  - MAL-verkoston koordinaation vastuulla on asemanseutujen tietotuotanto, asemanseutukortit ja profilointi

Asemanseudut.fi

- Asemanseudut.fi on vuonna 2017 perustettu tietopankki asemanseuduista
- Tietopankki perustettiin MAL-verkoston, HSY:n SMART-MR -hankkeen ja silloisen Liikenneviraston yhteistyönä
- Sivuston tarkoituksena on jakaa tietoa asemanseutujen kehittämisestä ja asemanseutuihin liittyvistä projekteista
- Sivusto voi toimia myös kontaktointialustana, jonka avulla voidaan kytkeä yhteen eri tyyppisiä asemanseutua kehittäviä ja vähähiilisyttä edistäviä pilotteja.
- Osana Kaupunkiseuduille elinvoimaa -teemaverkostohanketta Asemanseudut.fi -sivustoa uudistetaan
  - Ulkoasua ja sisältöä on virtaviivaistettu
  - Keskeisenä uutena sisältönä toimivat teemaverkostohankkeessa MAL-verkoston jäsenseutujen case-aseamista muodostetut asemanseutukortit.

asemanseudut

Tervetuloa kehittämään asemanseutuja!

Olet saapunut avoimeen tietopankkiin asemanseuduista ja niiden kehittämisestä. Toivomme, että viiyyt hetken ja löydät paljon hyödyllistä sisältöä. Sivuston tavoitteena on jakaa tietoa ja esitellä parhaita käytäntöjä asemanseutujen kehittämisestä sekä tuoda asemanseudun kehittäjiä yhteen.

Kehittäminen

Täältä löydät tietoa asemanseutujen kehittämisestä erilaisista näkökulmista esteettömyydestä yhteistyömalleihin.

Lue lisää →

Asemanseudut

Tutustu asemanseutujen tarkempiin tietoihin ja opi muiden tekemisistä.

Lue lisää →

Korteissa mukana olevat asemat

Suuret terminaalit

- Tikkurila

Kaukoliikenteen 1a-luokka

- Lahti
- Seinäjoki
- Oulu

Kaukoliikenteen 1b-luokka

- Jyväskylä
- Rovaniemi
- Joensuu
- Kuopio
- Pori
- Salo
- Lappeenranta

Kaukoliikenteen 2-luokka

- Tesoma
- Kotkan satama

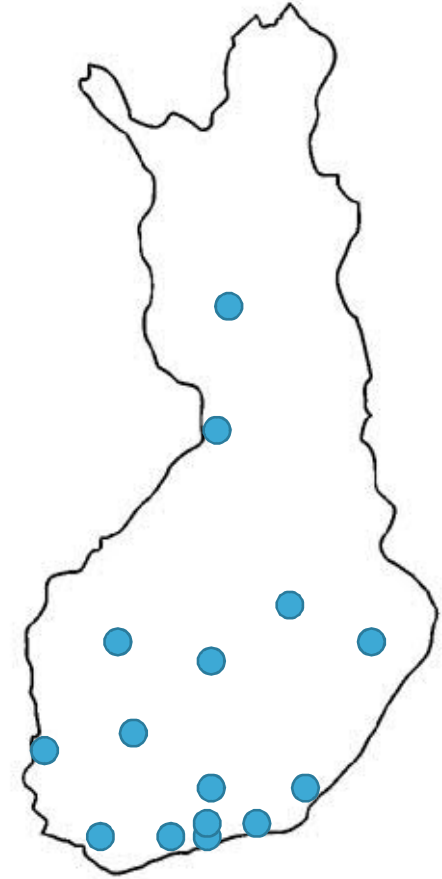
Lähiliikenteen 1.luokka

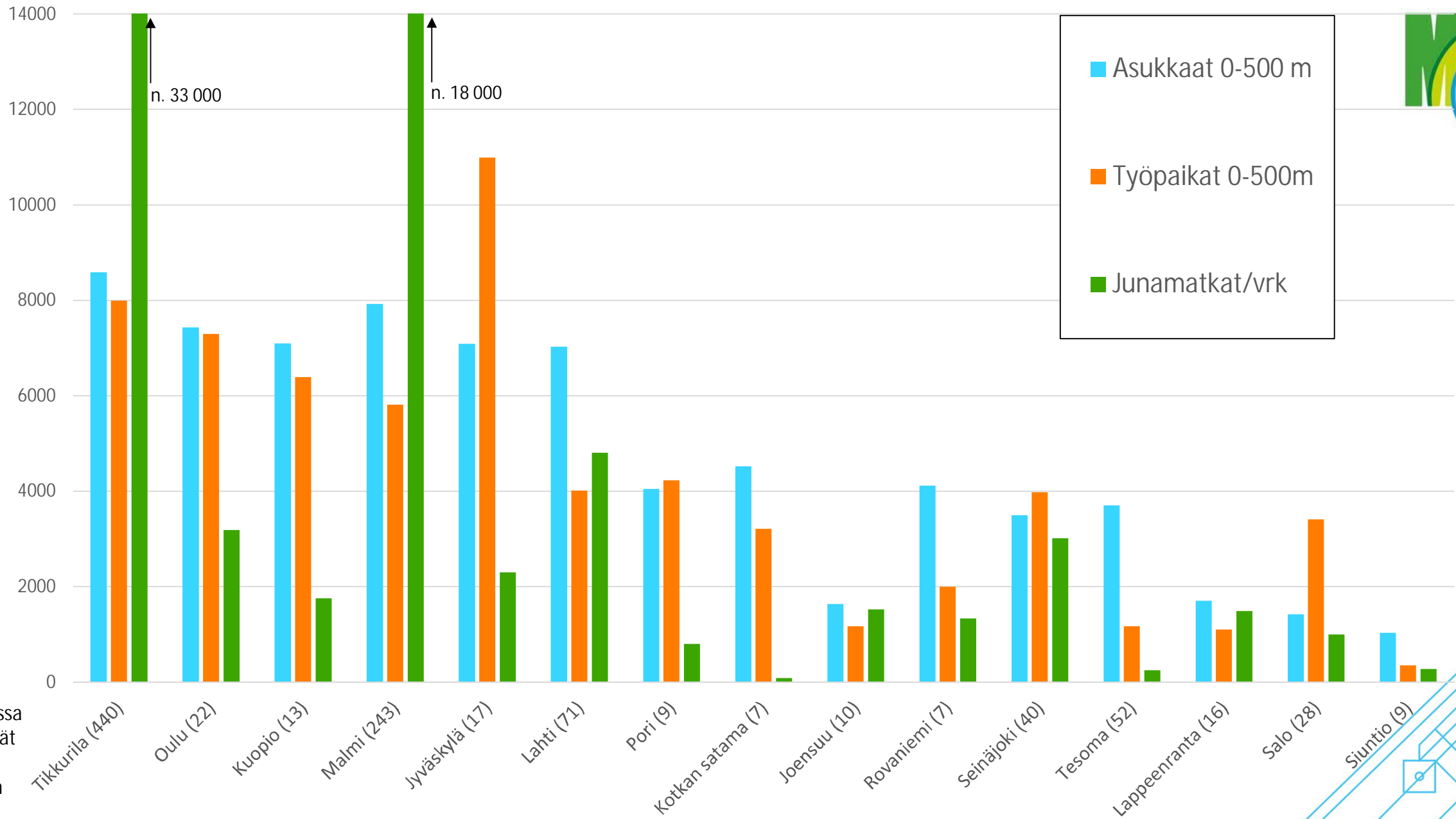
- Malmi

Lähiliikenteen 5.luokka

- Siuntio

Luokittelu: Henkilöliikennepaikkojen luokittelu ja nykytila. Väyläviraston julkaisu 8/2022

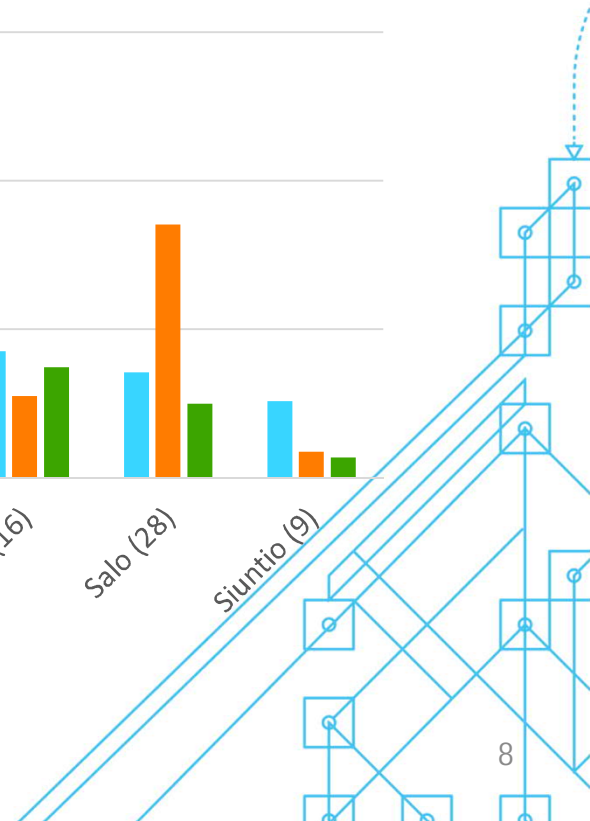

n. 33 000

n. 18 000

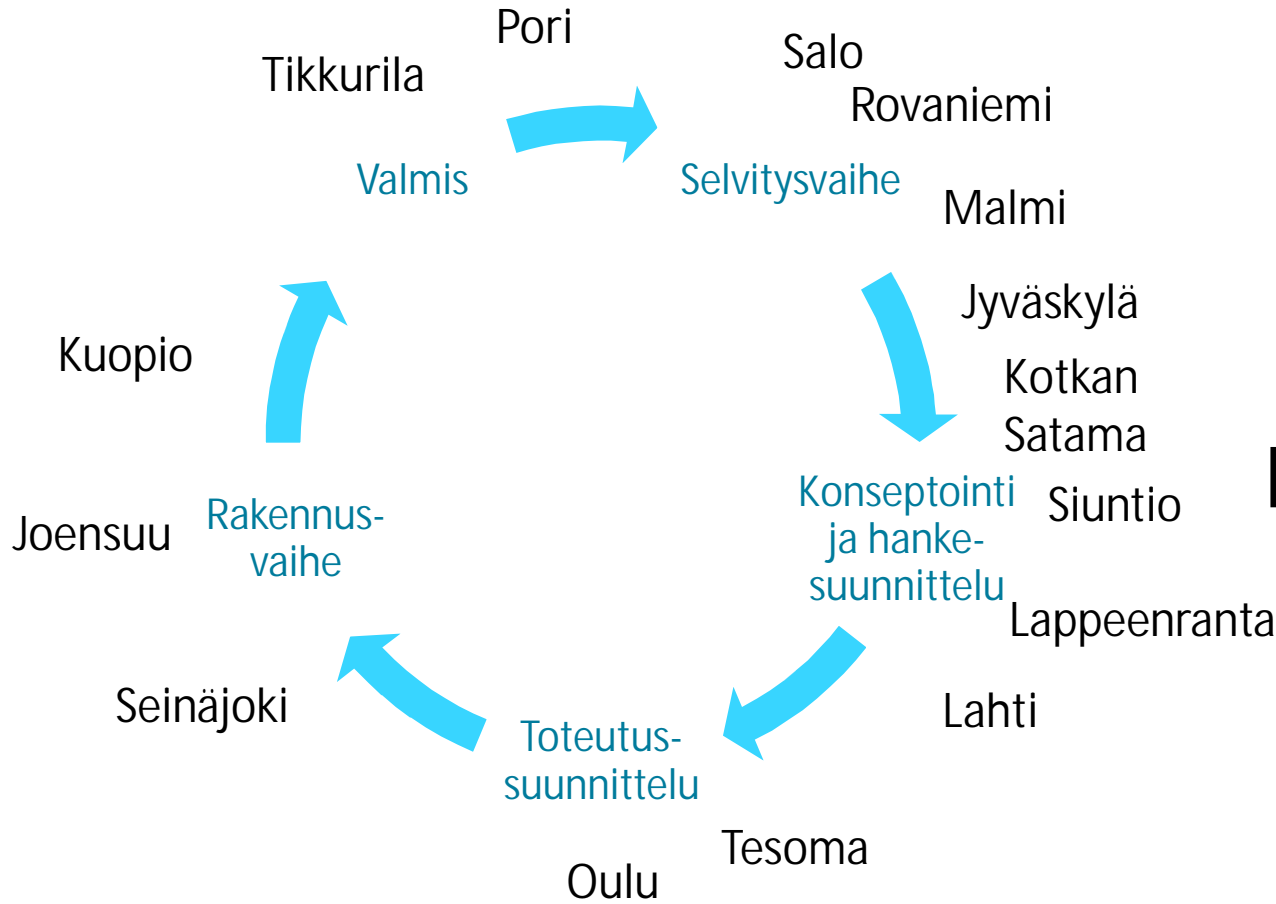
Sulkeissa lähtevät junat arkisin

30.11.2023

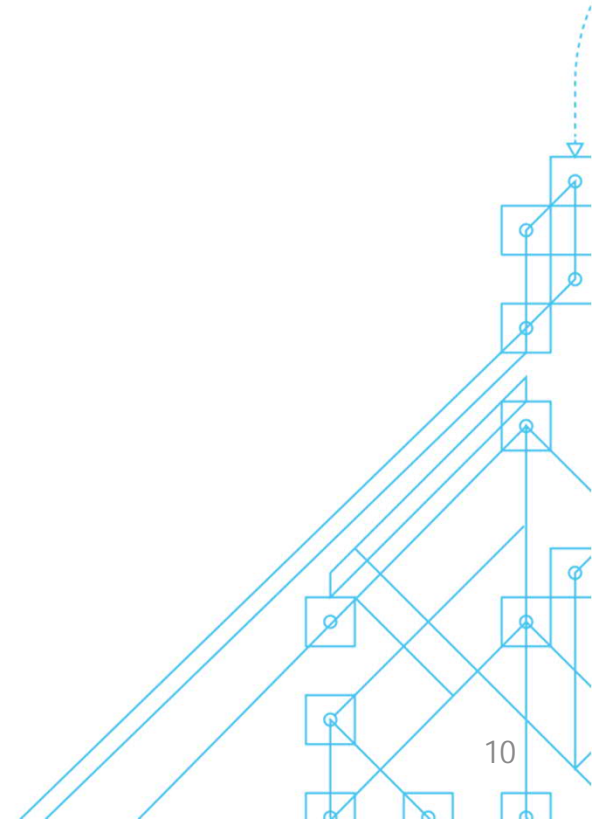
Kehittämisen tavoitteet ja vaiheet

Asuminen Elinvoima
Estevaikutuksen poisto
Kaupunkiuudistus **Keskustan laajennus** Kävely-ympäristö
Käyntikortti Liikenteellinen järjestelmä
Matkaketjut Palvelut
Palvelutason nosto Segregaation ehkäisy Tiivistäminen Maankäytön muutos **Työpaikat** Vehreyden säilyttäminen Yhteensovittaminen valtion suunnitelmiin

Matkakeskuksista matkaketjuihin

- Monessa kaupungissa asemanseudun kehittämisen juuret vuosituhannen vaihteen matkakeskussuunnitelmissa
- Digitalisaatio ja muu toimialamurros on tehnyt alkuperäisestä matkakeskuskonseptista vanhentuneen
- Matkakeskuksen ydinajatus on supistunut solmupisteeksi, sujuviksi vaihdoiksi ja toimiviksi matkaketjuiksi
- Toisaalta kehittämisen fokus on laajentunut monipuoliseksi kaupunkikehittämiseksi
- VR:n ja Matkahuollon vetäytyminen poistaa asematoimijoista kaksi perinteistä ankkuria

Haastava suhde valtioon

- Kuntakentällä kokemus yhteistyöstä valtiotoimijoiden kanssa asemanseuduilla on ristiriitaista
- Radanpitäjänä Väylävirasto on välttämätön yhteistyötaho asemanseudulla
  - Silti edes yhteyden löytäminen oikeaan tahoon koetaan ajoittain hankalaksi
- Senaatin Asema-alueet Oy on selkeyttänyt maanomistajaintressiä, mikä on monin paikoin avannut kehittämisen esteitä
  - Intressi näyttäytyy silti yksioikoisena voiton maksimoimisena
- Rahoitus väylänpitoon tai yhteisymmärryksen saavuttaminen aktiivisesta kehittämishankkeesta energisoi yhteistyön

Vastuu valuu kaupungeille

- Jos kaupunki ei johda kehitystyötä määrätietoisesti, asemanseudun kehitys ei etene
  - Monitoimijaympäristössä sinnikkyys palkitaan?
  - Kaupungin tahtotilan selkeyttäminen prosessin alkuvaiheessa
- Monitoimijaisen asemanseutukehityksen suhde strategiseen maankäytön suunnitteluun on jännitteinen
  - Yleiskaava voi olla liian hidas väline kehityksen suuntaamiseksi
  - Toisaalta osayleiskaavaprosessin käyttö tavoitteiden yhteensovituksen varmistamiseksi

Kehittäminen ja investointihalukkuus

- Asemanseutu on kiinnostava investointikohde, mutta kiinnostuksellakin on rajansa
  - Markkinatoimijat eivät välttämättä tunnista asemanseudun kestäväää saavutettavuutta etuna
  - Aseman sijainti harvemmin ydinkeskustassa, kilpailu muiden houkuttelevien alueiden kanssa rajallisesta kysynnästä
  - Skeptisyys ja varovaisuus: odotetaan päänavausta, isoille kehityshankkeille vähän toteuttajia

Raideliikenteen merkitys kunnille

- Raideliikenne yleisesti kunnille erittäin tärkeä
  - Asemanseutu usein strategian ja kaupunkikehityksen kärkialue
  - Merkitykseen vaikuttaa kunnan koko, sijainti liikenneverkossa ja aseman sijainti yhdyskuntarakenteessa
  - Pienemmillä ja syrjäisemmillä korostuu valtakunnallinen ja seudullinen saavutettavuus
  - Isommilla ja keskeisemmillä paljon toiveita ja rajallisesti mahdollisuuksia kehittää myös paikallisesti
- Miten turvata palvelutason ylläpito, jos varsinaiselle kehittämiselle ei ole taloudellisia edellytyksiä?